

Gilisztahumusz-termelők és az OTP

Megállapodás a hitelezésről

Az újságokban sorra jelennek meg különböző hirdetések, melyek biogilisztahumusz-termelésre biztatják a vállalkozó kedvű állampolgárokat. Ott az is olvasható, hogy: „OTP-fedezet biztosítva.” Hogy a hitelintézet mit szól az ingyenes reklámhoz, az kiderült az elmúlt hét péntekjén, amikor OTP-vel megegyeztetve a hitelezési feltételeket. Az OTP-nek is vannak azonban aggályai. Szerintük ugyanis előfordul, hogy csupán 7-8 hónapig működik egy-egy szakszervezet, lefolyva a termelőktől a 15-18 százalékos hasznát, majd néhány hónap múlva, szakértelm hiányában, vagy taktikai okokból, feloszlatták a szakszervezetet, miközben tagjai tönkremennek, óriási törlesztési kényszerrel a vállalkozók. Mivel fizetni nemigen tudnak, az OTP kénytelen hosszadalmas úton a kezestől követelni a kölcsönfizetést.

A véleménycsere végére a jelenlévők a következőkben állapodtak meg (melyet augusztusig még tovább egyeztetnek): az OTP a továbbiakban is folyósít 100, illetve 200 ezres kölcsönöket, 18, illetve 24 hónapos időtartamra, am a szakszervezeteknek a termelési szerződésbe bizonyos garanciákat kell beépíteniük. Így például kezességet kell vállalniuk a kistermelőkért, garantálniuk kell, hogy egy év alatt a termelő a kölcsön 30 százalékát visszafizeti. A továbbiakban még, a kistermelő köteles hitelfedezeti biztosítást kötni a Garancia, vagy az Állami Biztosítónál, hitelfedeztetést köteles az ingatlanainak telekkönyvével is igazolni. A fentiek figyelembevételével remélhetőleg mihamarabb megszűnik a megállapodás, mely valamennyire szabályozná a biogilisztahumusz-termelési és elosztási terén tapasztalható káoszt, mely már eddig is jó néhány vállalkozót tett tönkre.

A kétórás beszélgetésen több minden kiderült a „biztos üzletről”, hiszen, mint például az Extraprém Szakszervezet egyik képviselője elmondta, fantasztikus számokról és meggazdagságokról hallani. A valóság? A vállalkozás során — hogy a hitelekkel vissza tudják fizetni — sorozatosan gilisz-

taeladásra kényszerülnek — melyet csak kisebb-nagyobb csalásokkal tudnak megtenni — a termelők. Ezért szaporodnak országsszerte az ilyen jellegű bírósági ügyek...

Az OTP-nek is vannak azonban aggályai. Szerintük ugyanis előfordul, hogy csupán 7-8 hónapig működik egy-egy szakszervezet, lefolyva a termelőktől a 15-18 százalékos hasznát, majd néhány hónap múlva, szakértelm hiányában, vagy taktikai okokból, feloszlatták a szakszervezetet, miközben tagjai tönkremennek, óriási törlesztési kényszerrel a vállalkozók. Mivel fizetni nemigen tudnak, az OTP kénytelen hosszadalmas úton a kezestől követelni a kölcsönfizetést.

Nagy Zsuzsanna

Barlangtani konferencia Magyarországon

AGGTELEKEN már készülődnek

Nagy eseményre készülődnek az idén augusztusban a hazai barlangkutatók. A két évvel ezelőtti, spanyolországi nemzetközi barlangtani kongresszust követően ezúttal a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat nyerte el a rendezvény szervezési jogát. Augusztus 12. és 20. között szimpóziumokon, előadásokon, kiállításokon vehet részt Budapestén a több mint ezres létszámú, a világ összes tájáról érkező barlangkutató-csapat.

A szervezők arról is gondoskodtak, hogy nemcsak elméletben, hanem a gyakorlatban is megismerkedhessenek vendégeik az igencsak változatosnak mondható magyar barlangvilággal. A Dunántúli-középhegység karsztos területeinek andezit-, bazalt-, Budapest — melyet a világ barlangokban leg gazdagabb fővárosaként emlegetnek — aragonitokban gazdag heves barlangjai nyújtának majd bőséges tanulmányoznivalót a hidrogeológusok, geológusok, vagy csupán a hobbiból hozzánk érkező barlangászok számára. A további két helyszínen megérintjük a Bükk és az aggteleki karszt föld alatti kincseitől valószínűleg nyár után a hozzánk érkező kongresszusi vendégek jóvoltából, fényképek, diák, elbeszélések segítségével a világ számos helyén tudomást szereznek, s remélhető, hogy így még inkább fellendülhet a barlangturizmus Borsodban. Ehhez azonban az kell, hogy a vendégek jó benyomásokkal térjenek vissza hazájukba.

— Milyen fogadtatás várja őket? — erről érdeklődtem egy hónappal a kongresszus megrendezése előtt Salamon Gábortól, az Aggteleki Nemzeti Park osztályvezetőjétől.

— Itt, a nemzeti parknál valóban igyekszünk minél

alaposabban felkészülni a kongresszusra. Ennek ürügyén több munka elvégzését is korábbra hoztuk. Elsődleges feladatunknak azt tartjuk, hogy ha már a területünkön megismertünk egy barlangot, azt valamilyen módon hasznosítani kell, akár hosszú távon is. A hozzánk érkezők első sorban a kiépített, idegenforgalmi barlangjainkat ismerhetik — Baradla —, ám vannak természetvédelmi céllal és természetvédelmi prioritással hasznosított barlangjaink is. Az előbbi alatt azok értendők, melyeket kimondottan a szakmai látogatók, kutatók részére tesszünk járhatóvá; gondoskodunk a lezárásról, létrákat, az esetleges kötéletechnikához szükséges eszközöket helyezünk el benne. Példaként említhető a Rejtekszomboly, mely egy 74 méter mély, kétalkalmas barlang, s egyedi borsókó-képződményei indokolják fokozott védelmét. Természetvédelmi prioritásúnak azokat a barlangokat nevezzük, melyeket a már tapasztalt barlangászok előtt sportolási, vagy bejárati célból nyitunk meg. Hozzátenném azonban, hogy ez utóbbi kettő közül egyik sem illet a nemzeti park számára, pedig több mint egymilliót költöttünk barlangjaink felújítására az utóbbi időben. (Ide sorolható a Kosuth-barlang ajtajának, a Béke-barlang létráinak, a Földvári Aladár-barlang zár szerkezetének elkészítése, a Rákóczi-barlang biztonságossá tétele).

— A kongresszus vendégei között lesznek olyan kisértők, családtagok, akik megelégednek az idegenforgalmi barlangok látogatásával, s olvasóinkat is ez érdekelheti elsősorban. Történt-e valami a Baradla-barlang járataiban?

— Az idén a Baradla-bar-

A Baradla-barlang előtti Barlang Szállóban a felújítás után ismét látható majd a bemutatóterem állandó kiállítása. Augusztusra talán elkészül...

langban teljes rekonstrukciós munkához láttunk hozzá, mely 1993-ig fog terveink szerint tartani. Ez az általános felújítás magában foglalja a kábel- és közműcsatlakozás elhelyezését — így például rejtve, nem a cseppkőképződményeken futnak majd keresztül a csövek sem esztétikus műanyagvezetékek —, újrabetonozzuk a járdákat, korszerű világi-tást építünk be — mely már kiküszöböli a lámpafőrállás kialakulását —, lecseréljük a segélykérő telefonhővezetőt és új WC-t építünk ki a barlangban. Nem kevés pénz emészt fel majd ez a beruházás, előreláthatólag 229 millió forintot!

— Régebben igen kedvelt volt a barlang hangverseny-termében rendezett könnyűzenei koncertek, illetve komolyzenei hangversenyek. A felújítás során erre is gondoltak?

— Rengetegen kerestek minket is az utóbbi időben ebben az ügyben. Óriási az igény a koncertekre. Gyorsan léptünk is ezert, s az elmúlt héten befejeződött a terem felújítása. Kiszélték a párás levegőtől már jó részét korhadó padokat, újrabetonozták a terem nagy részét. Ezt követően praktikus szempontból előnyösebb, mozgatható műanyag üléseket helyeztünk itt el a látogatók számára, s valószínűleg a kongresszus vendégei már koncertet is hallgathatnak a hangversenyteremben. A későbbiek folyamán szcenikai, színháztechnikai felszerelések beépítésével igyekszünk majd az akusztikai viszonyokat is előnyösen változtatni.

— A föld alatt tehát remélhetőleg minden rendben lesz, de a felszínen milyen szálláshelyiségek, milyen látványosságok fogadják majd a vendégeket?

— Akik jelenleg Aggtelekre látogatnak, észrevehetik, hogy a Baradla-barlang bejárata előtt, a Barlang Szálló is teljes felújítás alatt

áll. Augusztusra remélhetőleg sikerül átadni, s Jósavfőn a Tengerszem Étterem-szálló is megújul. A kongresszusi résztvevőket itt, illetve az igények szerint a kempingünkben kialakított szepteleokempingünkben fogjuk elszállásolni. Reméljük lesz érdeklődés az aggteleki karszt külszíni látványosságai iránt is. Tanösvényeinken táblák igazítják el a vendégeinket, a Tohonya-völgyben a huculmeneshez érdemes ellátogatni. Csak igen minimális részét zártuk el a nemzeti parknak az érdeklődők elől. Ez egy háborítatlan magterület, bioszféra-rezervátum.

— A szeméttől, látványos változásokon kívül milyen hosszú távú elképzelések szerepelnek az Aggteleki Nemzeti Park fejlesztési terveiben?

— Terveink között a fontosabbakat említeném, azaz a nemzeti park területén folyó florisztikai és faunisztikai tudományos vizsgálatot, valamint a roppant nagy igények érdekében folyó barlangterápiás vizsgálatokat. Ez utóbbival kapcsolatban a Kosuth-, a Baradla-, valamint a Vas Imre-barlang szerepel számításainkban. Ám, hogy megfelelő-e erre a célra, ezt igen részletes előzetes vizsgálatokkal, mérőeszközökkel kell bizonyítani. A jelenlegi Béke-barlangi terápiás kezelés új formáit kívánjuk majd itt bevezetni, mégpedig gyógytűrák — a betegek sétálva töltik a föld felszíne alatti kezeléshez szükséges időt —, illetve a kényszerű nap-pali pihenések helyett, inkább éjszakai alvás formájában. A Béke-barlang jósvafői szakaszán évtizedek óta folyó terápiás kezelés lesz azonban az egyik fő vonzó az augusztusi nemzetközi kongresszus vendégei számára is; több szakembert várunk ekkor a terápiás rész megtekintésére.

Nagy Zsuzsanna

Rekviem egy háborús nemzedékért

Fogságom naplója VII.

— Az előző fejezetben leírt kemény telet 1947 tavaszra követte. Tanár úr, az Ön életében hozott-e az új év, az új tavasz változást?

— A tavasz, mint eddig minden évben, most is május elsején érkezett meg Szibériába — folytatta visszaemlékezését Nagy László, jelenleg Sárospatakon élő egykori deportált. — Május közepén az oroszok elkezdtek hitegetni bennünket, mondván: mentek haza (szkora domoj). Már a vagonokat is előkészítették, ám akkor új hír jött, hogy Nagy Ferenc, magyar kiszáradapárti miniszterelnök disszidált. Következniüként a vagonokat leszerelték, s ismét a munka következett. Többet közülünk örületbe kergetett ez a bizonytalanság, hogy megyünk-e, vagy maradunk. Június 10-e táján aztán újra kezdődött a vagonserelés. A vagonokat úgy rendezték be, hogy az ajtóktól jobbra is, balra is két szinten lehessen pihenni.

— Mikor vált biztossá, hogy végre hazaindulhatnak?

— Igazán negyvenhét június 17-én kezdtünk reménykedni. Akkor történt ugyanis a bevagonrozás. Most már emberibb körülmények közé kerültünk, mint idefelé. A kétszintes vagonokba is mindössze csak ötven embert tettek, s a kocsiakat nem zárták le. Étkezés is kétszer volt naponta, s minden vagonban a víz állandóan ott állt vederben. Így utaztunk haza-

felé. Július 4-én érkezünk meg Máramaros-szigetre. Itt már magyaros kosztal vártak bennünket.

— Ezek szerint véget ért a korpa-korszak?

— Szerencsére igen. Máramaros-szigetén három napot töltöttünk, ott már naponta háromszor kapunk ételt, sőt dupla adagokat adtak, nyilván az a szándékkal, hogy ha az érkezők kicsit feljavítsák a kondíciójukat. Július 6-án hajnalban indultunk tovább, a végállomás, Debrecen felé. A cívisvárosba délbén érkezünk meg, s közben Záhonyban is, Nyíregyházán is megvendégelt bennünket. Debrecenben átestünk a kötelező orvosi vizsgálaton, megkaptuk a szükséges papírokat, majd következett egy kiadós ebéd, s kinyílt a nagykapu. Utoljára mindenki kapott fogoly-igazolványt, ingyen vasúti jegyet, és 5 forintot. Bár aznap délig már öt alkalommal is ettünk kiadós ételt, én éhes voltam. Vasárnap délután 2 órakor kinn álltam a kapun kívül, a kezemen szorongattam az 5 forintot, néztem, hogy hol vehetnék érte ennivalót. Minden zárva volt. Elindultam az állomásra, s beültem

egy Mátészalka felé menő vonatba. Ott ékező embereket láttam. Még erősebben elfogott az éhség. Hozzájuk léptem az 5 forintommal, és enni kértem. Mindenki adott egy-egy combot, egy-egy kalácsot. De a pénzt nem vette el senki. Én meg csak tömtem magamba, mindent, amit kaptam. Mátészalkára érve, már rosszul éreztem magam. Bár az állomáson ott is kínáltak étellel, de én csak pálinkát kértem, mert igen rosszul voltam. Kaptam is két féldecit, az egy kicsit rendbe hozott. Mátészalkáról továbbutaztam Fehérgyarmatra. Már este volt, mikor odaérkeztem, a sógóroméknál szálltam meg, majd onnan másnap hajnalban indultam tovább Újhelybe, ugyanis a családom akkor éppen ott tartózkodott a nagyszülőknél. A találkozást — ennyi idő után nem csoda — nem lehet elfelejteni. Örömmünkben sírtunk, akár a gyerekek.

— A hazatérés öröme, s főleg az azóta eltelt négy évtized begyógyította-e Önben a sebeket?

— Csak részben. A fogságom alatt öt-hat lágerben voltam az Urálon túli körzetben. Sokféle fogoly-

lyal találkoztam, volt ott német, román, finn, ruszin, ukrán, még japán is, és természetesen mi magyarok. Közöttünk legkevesebb volt az 1943-ban, a Don-kanyarban fogságba esett hadifogoly. Belőlük csak egy-kettő maradt mutatóban. Elmesélték, hogy a százezerből ők a hírnemzők. A zömük, mintegy 90 százalékuk ott fagyott meg és pusztult el a nagy orosz pusztaságon. Fogságba esésük után napokon keresztül étlen-szomjan meneltek, éjszakájukat a pusztán földön, a havon töltötték. Mindig kevesebben és kevesebben ébredtek. Csak a nagy akaraterővel és kitartással bírók menekültek meg a pusztulástól. De majdnem hasonló keserves sors jutott nekünk, deportáltaknak is. Hadifoglyoknak, deportáltaknak csaknem a fele jeltelen sírban alussza örök álmát. Az ő sírhalmukra senki nem tett, nem tesz virágot, koszorút. S ez ideig beszélni sem lehetett róluk, emlékezni sem lehetett rájuk. Amikor mindezekre gondoltam, az egykori sebek bennem is fel-felszakadtak. S úgy gondolom, így van ezzel minden egykori fogolytársam, aki onnan, Keletről hazatért. Sebeinket csak a mulasztások fel-tárása és megszüntetése gyógyíthatja be. De ma még végtisztességre vár ez a háborús nemzedék.

(Vége)

Hajdu Imre

Húszezer pillangó egy gyűjteményben

Csaknem 20 ezer, a világ valamennyi földrészéről gyűjtött pillangó található Szergej Andrejev orosz ács gyűjteményében. Már kisgyermek kora óta hódol a fértiasnak nem mondható szenvedélynek. Gyűjteményében több ritkaság is található: brazilai morfo, tajvani aginor memnon, nepáli butanidisz, fecskefarkú

lepke... Van 22 centiméter szárnyfesztávolságú óriás pillangója, és olyan miniatűr lepkéje is, melyet csak nagyítón keresztül lehet látni... Andrejev gazdag gyűjteményét a közelmúltban mutatták be a novomoszkovszki múzeumban megnyitott kiállításon.

(APN)